

Class 7th Sanskrit

Chapter 5

शाक - आपणः

1. प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(क) आलुकस्य मूल्यं किम् ?

उत्तर → आलुकस्य मूल्यं पञ्चरुप्यकाणि ।

(ख) कः कोशीरुमीं क्रीणाति ?

उत्तर राजेशः कोशीरुमीं क्रीणाति ।

(ख) कः कोशीतकीं क्रीणाति?

(ग) गीता आपणिकाय कति रूप्यकाणि ददाति?

2 सत्यम् असत्यम् वा लिखत ।

(क) आलुकं पञ्चरूप्यकैः किलोपरिमितं अस्ति । (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) शीघ्रं मह्यं कोशीतकीं पञ्च किलोपरिमितं ददातु । (सत्यम्/असत्यम्)

(ग) पञ्च जम्बीराणि ददातु । (सत्यम्/असत्यम्)

(घ) अवशिष्टं एकोनविंशतिरूप्यकाणि स्वीकरोतु । (सत्यम्/असत्यम्)

(ङ) पाठे रोगिवैद्यसंवादः अस्ति । (सत्यम्/असत्यम्)

3 वाक्यानि शुद्धानि कुरुत ।

(क) रामः पटोलः पनसः च इच्छति ।

रामः पटोलं पनसं च इच्छति ।

(ख) मह्यं रोटिका लवणं च ददातु ।

मह्यं रोटिकां लवणं च ददातु ।

(ग) तस्य सह अहमपि गच्छामि ।

तेन सह अहमपि गच्छामि ।

(घ) रामाय वस्त्रः ददाति ।

रामाय वस्त्रं ददाति ।

(ङ) विद्यालयस्य कृते धनः इच्छति ।

विद्यालयस्य कृते धनम् इच्छति ।

4 एतेषां शब्दानां विभक्तिं वचनं च लिखत ।

विभक्तिः

वचनम्

(क) पञ्चरूप्यकैः

तृतीया

अङ्गवचनम्

(ख) आपणम्

द्वितीया

शुक्रवचनम्

(ग) मह्यम्

चतुर्थी

सकवचनम्

(घ) आलुकस्य

षष्ठी

शुक्रवचनम्

(ङ) मरीचिकायाः

पञ्चमी/षष्ठी

शुक्रवचनम्

5 सन्धिं संयोगं वा कुरुत ।

(क) एकम् + एकम् = एकैकम्

(ख) इतः + अपि = इतोऽपि

(ग) शाकम् + अपि = शाकमपि

(घ) किम् + अपि = किमपि
(ङ) दृष्टम् + आसीत् = दृष्टमासीत्

6 एतेषां शब्दानाम् अर्थं लिखित्वा वाक्येषु प्रयोगं कुरुत ।

(क) आपणः = दुकान
शुभः आपणः विशालः अस्ति ।

(ख) आपणिकः = दुकानदार
शुभः आपणिकः नास्ति ।

(ग) आम् = हाँ
आम् अस्ति; अस्मात् अस्मि वदति ।

(घ) भवान् = आप (पुं)
भवान् कुत्र वसति ?

(ङ) भवती = आप (स्त्री)
भवती कुत्र पाठयति ?

(च) मह्यम् = मुझे
मह्यम् संस्कृतं रोचते ।

(छ) पनसः = कटहल
शुभः पनसः लघुः अस्ति ।

(ज) स्वादः = स्वाद
मोदकस्य स्वादः मधुरः अस्ति ।

7 संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।

इस कपड़े का मूल्य क्या है? 25 रुपए में एक किलो आम मिलता है। दुकानदार समय से अपनी दुकान खोलता है। राजीव सब्जी खरीदता है। उसके साथ उसकी बहन भी है। वह और भी दूर जाना चाहती है।

